

John Grisham

Den samvetslöse

Översättning av
Lennart Olofsson

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

JOHN GRISHAM

På Albert Bonniers Förlag har utkommit:

De utvalda 1996
Partners 1997
Försvaren 1998
Testamentet 1999
Brödrskapet 2000
Det målade huset 2001
Domarens brev 2002
Julfritt 2002
Uppgårelsen 2003
Domen 2004
Agenten 2005
Den oskyldige mannen 2006

På annat förlag har utkommit:

Firman 1992
Pelikanfallet 1993
Juryn 1994
Klienten 1994
Dödscellen 1995
Regnmakaren 1996

www.albertbonniersforlag.se

ISBN 978-91-0-010839-7

Amerikanska originalets titel: The Appeal
Copyright © 2008 by Belfry Holdings, Inc.
GGP Media GmbH, Pössneck, Tyskland, 2008

Till professor Robert C. Khayat

DEL I
DOMEN

I

Juryn var klar.

Efter 42 timmars överläggningar och en rättegång som varat i 71 dagar, med ett femtiotal vittnesmål som sammanlagt tagit 530 timmar i anspråk, och efter att ha suttit tysta i en evighet medan juristerna käbblat, domaren förmanat och åhörarna spanat likt hökar efter avslöjande detaljer, var juryn klar. Isolerade i juryrummet, avskilda och bevakade, undertecknade tio av dem stolt utslaget medan de båda andra tjurade i var sitt hörn, frånvarande och bedrövade därför att de var av en annan mening. Det utväxlades kramar och leenden och inte så lite självberöm därför att de hade överlevt detta lilla krig och nu kunde tåga rakryggade tillbaka till arenan med ett beslut som de hade kommit fram till tack vare ren målmedvetenhet och envisa bemödanden om att kompromissa. Prövningen var över, och de hade fullgjort sin samhällliga plikt. De var klara.

Juryns ordförande knackade på dörren och väckte Onkel Joe ur slummern. Onkel Joe, den åldrige domstolsvakten, hade vaktat dem och även ordnat med måltiderna, lyssnat på deras klagomål och diskret vidarebefordrat deras meddelanden till domaren. När Onkel Joe var yngre och hans hörsel fungerade bättre ryktades det att han tjuvlyssnade på jurymedlemmarna genom den tunna dörr av furu som han och bara han hade valt ut och satt på plats. Numera lyssnade han inte längre, och det var bara hustrun som kände till att han hade övervägt att lägga sitt tjänstevapen på hyllan för gott efter denna betungande rättegång. Det påfrestande med att ständigt övervaka rättvisans gång hade börjat tära på honom.

Han log och sa: ”Så bra. Jag ska hämta domaren”, som om doma-

ren fanns någonstans i domstolsbyggnadens inre och bara väntade på en kallelse från Onkel Joe. Istället sökte han som vanligt upp en notarie och vidarebefordrade den glädjande nyheten. Det var verkligen sensationellt. Den gamla domstolsbyggnaden hade aldrig fått vara med om en större eller längre rättegång. Att avsluta den utan att ha kommit fram till ett beslut skulle ha varit synd och skam.

Notarien knackade lätt på dörren till domarens ämbetsrum, gick in och tillkännagav stolt: ”Vi har ett utslag”, som om han personligen hade deltagit i de påfrestande överläggningarna och nu överlämnade resultatet som en gåva.

Domaren slöt ögonen och suckade tungt och belåtet. Den stora lättnaden fick honom att le glatt och nervöst, nästan skeptiskt, och till slut sa han: ”Kalla in parternas ombud.”

Juryn hade överlagt i nästan fem dagar, och domare Harrison hade funnit sig i möjligheten att den inte skulle kunna komma fram till ett beslut, vilket var hans värsta mardröm. Efter fyra års stenhårt processande och fyra månaders omstridda rättegångsförhandlingar gjorde utsikten till ett dödläge honom illamående. Han ville inte ens tänka på att behöva göra om alltihop från början.

Han körde ner fötterna i ett par gamla pennyloafers, flinade som en liten pojke när han flög upp ur stolen och sträckte sig efter ämbetsdräkten. Den längsta rättegången i hans ytterst färgstarka karriär var äntligen över.

Notariens första samtal gick till firman Payton & Payton, som drevs av ett gift par i en före detta billighetsaffär i en mindre omtyckt del av staden. Ett advokatbiträde svarade, lyssnade i några sekunder och ropade sedan: ”Juryn har kommit fram till ett utslag!” Hans röst ekade i den grottnliknande labyrinten med tillfälliga små arbetsrum och fick kollegerna att haja till.

Han upprepade orden när han sprang till Hålan, där firmans andra medarbetare samlades i all hast. Wes Payton var redan där, och när hans fru Mary Grace kom inskyndande möttes deras blickar under bråkdelen av en sekund, fyllda av otyglad bävan och förvirring.

Två biträden, två sekreterare och en bokhållare ställde sig runt det belamrade bordet och stelnade plötsligt till medan de väntade på att någon annan skulle säga något.

Kunde det verkligen vara över? Kunde det sluta så tvärt sedan de hade väntat i en evighet? Så abrupt? Med ett enda telefonsamtal?

”Jag föreslår en stunds tyst bön”, sa Wes, och de höll varandra i händerna i en snäv cirkel och bad så som de aldrig hade bett förut. Alla tänkbara sorters vädjanden riktades till Gud den allsmäktige, men den vanligaste var en om seger. Gode Gud, unna oss en gudomlig seger efter all denna tid och möda och fruktan och tvivel. Och befria oss från förödmjukelse, undergång, konkurs och allt annat ont som ett negativt utslag skulle leda till.

Notariens andra samtal gick till en mobiltelefon som innehades av Jared Kurtin, försvarets befälhavare. Mr Kurtin vilade fridfullt på en hyrd skinnsoffa i sitt provisoriska kontor på Front Street i centrala Hattiesburg, beläget tre kvarter från domstolen. Han läste en biografi och lät tiden gå för 750 dollar per timme. Han lyssnade lugnt, fällde ihop telefonen och sa: ”Då går vi. Juryn är klar.” Hans kostymklädda soldater ställde sig i givakt för att eskortera honom nerför gatan mot ännu en förkrossande seger. De började marschera utan några kommentarer eller böner.

Andra samtal gick till andra jurister och sedan till reportrarna, och efter några minuter hade nyheten nått gatorna och spreds snabbt.

Någonstans högt upp i en skyskrapa på nedre Manhattan störtade en panikslagen ung man in till ett allvarstygnt möte och viskade den brådskande nyheten till mr Carl Trudeau, som genast tappade intresset för de frågor som diskuterades, reste sig och sa: ”Juryn har uppenbarligen enats om ett utslag.” Han stegade ut ur rummet och nerför korridoren till sin stora kontorssvit i byggnadens hörn, där han tog av sig kavajen, lossade på slipsen, gick fram till ett fönster och såg ut mot den tidiga skymningen över Hudsonfloden i fjärran. Han väntade, och som vanligt frågade han sig hur det kunde komma sig att så mycket av hans imperium kunde stå och falla med den

sammanslagna visdomen hos tolv genomsnittliga medborgare i en landsortshåla i Mississippi.

Han var en man som visste mycket, men svaret gäckade honom fortfarande.

Folk skyndade in i domstolsbyggnaden från alla håll när makarna Payton parkerade på gatan bakom den. De satt kvar ett ögonblick i bilen och höll fortfarande varandra i händerna. I fyra månader hade de försökt undvika att röra vid varandra i närheten av domstolen. Det fanns alltid någon som kunde se det. Kanske en jurymedlem eller en reporter. Det var viktigt att de framstod så professionella som möjligt. Det ovanliga med äkta makar som ett juridiskt team överraskade folk, och mr och mrs Payton bemödade sig om att uppträda mot varandra som advokater och inte som man och hustru.

Under rättegången hade det för övrigt blivit väldigt få beröringar utanför domstolsbyggnaden eller någon annanstans.

”Vad tänker du på?” frågade Wes utan att titta på sin fru. Hans hjärta slog hårt, och han var svettig i pannan. Han grep fortfarande om ratten med vänsterhanden och försökte intala sig att slappna av.

Slappna av. Vilket skämt.

”Jag har aldrig varit så orolig förut”, sa Mary Grace.

”Inte jag heller.”

Det blev en lång paus medan de tog djupa andetag och såg hur en skåpbil från ett tevebolag var nära att slakta en fotgängare.

”Kan vi överleva en förlust?” sa hon. ”Det är frågan.”

”Vi måste överleva – vi har inget annat val. Men vi kommer inte att förlora.”

”Så ska det låta. Nu går vi.”

De anslöt sig till resten av den lilla firmans medarbetare och gick in i domstolsbyggnaden tillsammans med dem. Deras klient, den kärende, Jeannette Baker, väntade som alltid vid läskautomaten i entréplanet, och när hon fick se sina advokater började hon genast gråta. Wes fattade Jeannettes ena arm och Mary Grace den andra, och

sedan eskorterade de henne uppför trappan till den stora rättssalen på andra våningen. De kunde ha burit henne. Hon vägde mindre än femtio kilo och hade åldrats fem år under rättegången. Hon var deprimerad och hade ibland vanföreställningar, och även om hon inte var anorektiker så åt hon helt enkelt inte. Vid trettiofyra års ålder hade hon redan begravt ett barn och en make, och nu befann hon sig vid slutet av en fasansfull rättegång som hon innerst inne önskade att hon aldrig hade dragit igång.

Stämningen i rättssalen var spänd, som om man blivit bombhotade och larmsignalerna ljöd. Dussintals personer rörde sig i lokalen, letade efter en sittplats eller babblade nervöst med pilande blickar. När Jared Kurtin och försvarets armé kom in genom en sidodörr stirrade alla som om han kunde veta någonting som de inte kände till. Dag efter dag de senaste fyra månaderna hade han visat att han kunde se runt hörn, men just då avslöjade hans ansikte ingenting. Han ställde sig allvarligt tillsammans med sina underordnade.

På andra sidan av salen, bara några meter bort, slog sig makarna Payton och Jeannette ner i stolarna vid kärandesidans bord. Det var samma stolar, samma placering och samma genomtänkta strategi för att till jurymedlemmarna förmedla att den stackars änkan och hennes båda ensamma advokater utmanade ett jättelikt företag med obegränsade resurser. Wes Payton sneglade på Jared Kurtin, deras blickar möttes, och båda nickade hövligt. Det mirakulösa med rättegången var att de båda männen fortfarande kunde behandla varandra med ett visst mått av anständighet och rentav samtala när det var absolut nödvändigt. Det hade blivit en fråga om stolthet. Oavsett hur obehaglig situationen var hade båda bestämt sig för att höja sig över rännstenen och sträcka fram handen.

Mary Grace tittade inte på honom, men om hon hade gjort det skulle hon inte ha nickat eller lett mot honom. Samtidigt var det tur att hon inte hade en pistol i handväskan, för då skulle hälften av kostymnissarna på den andra sidan inte sitta där längre. Hon lade ett nytt anteckningsblock på bordet framför sig, skrev dagens datum och sitt namn och kunde sedan inte komma på något mer att notera.

Under rättegångens 71 dagar hade hon fyllt 66 anteckningsblock, alla i samma storlek och i samma gula färg, som nu var prydligt arkiverade i ett begagnat metallskåp i Hålan. Hon gav Jeannette en pappersnäsduk. Mary Grace hade inte räknat hur många askar med pappersnäsdukar Jeannette hade förbrukat under rättegången, men det var minst flera dussin.

Kvinnan grät nästan oavbrutet, och även om Mary Grace kände djupt deltagande hade hon blivit less på det fördömda gråtandet. Hon hade blivit less på allt – på tröttheten, stressen, de sömlösa nätterna, den ständiga uppmärksamheten, all tid som hon måste vara borta från sina barn, deras sjabbiga lägenhet, berget av obetalda räkningar, de försummade klienterna, den kalla kinamaten vid midnatt och det jobbiga med att behöva sminka sig och fixa håret varje morgon så att hon kunde se någorlunda presentabel ut framför juryn. Det förväntades av henne.

Att åta sig en stor rättegång är som att hoppa ner i en mörk och igenväxt damm med ett viktbälte om midjan. Man lyckas ta sig upp för att få luft, men resten av omvärlden betyder ingenting. Och man tror hela tiden att man ska drunkna.

Några rader bakom makarna Payton, i den bortre änden av en bänkrad som snabbt blev fylld, bet deras bankman på naglarna medan han försökte verka lugn. Han hette Tom Huff, men alla som kände honom kallade honom Huffy. Han hade varit där då och då för att följa rättegången och be en tyst bön för egen räkning. Makarna Payton var skyldiga Huffys bank 400 000 dollar, och den enda säkerheten var ett stycke jordbruksmark i Cary County som ägdes av Mary Graces far. Ville det sig väl kunde den inbringa 100 000 dollar, vilket innebar att det saknades säkerhet för den större delen av skulden. Om Paytons förlorade målet skulle Huffys en gång så lovande yrkeskarriär som bankman vara över. Bankens direktör hade för länge sedan slutat skrika åt honom. Numera kom hoten enbart via mejl.

Det som hade börjat oskyldigt nog med en enkel pantförskrivning av ett överhypotek på 90 000 dollar på deras fina förortsvilla hade

växt till en gapande avgrund av uteblivna amorteringar och obetänksamma utgifter. Huffy ansåg i varje fall att de var obetänksamma. Nu var det fina huset borta, och det var även det fina kontoret i stadens centrum, de utländska bilarna och allt annat. Makarna Payton riskerade att förlora allt, och Huffy kunde inte låta bli att beundra dem. Om juryn beslutade om ett stort skadestånd skulle han vara ett geni. Om utslaget gick åt fel håll skulle han få stå i kö bakom dem i konkursdomstolen.

De penningstinna snubbarna i andra änden av rättssalen bet inte på naglarna och var inte särskilt oroliga för att gå i konkurs, även om den saken hade diskuterats. Krane Chemical hade gott om kontanter och tillgångar, men det fanns dessutom hundratals tänkbara käranden som väntade likt gamar på att få höra det alla snart skulle få höra. Gick utslaget åt skogen skulle stämningarna börja hagla.

Just då kände de emellertid tillförsikt. Jared Kurtin var den bästa försvarsadvokat som kunde anlitas för pengar. Företagets aktiekurs hade bara gått ner marginellt. Mr Trudeau i New York verkade vara belåten.

De kunde knappt vänta tills de kom hem.

Tack och lov hade börserna stängt för dagen.

Onkel Joe sa med hög röst: "Sitt kvar på era platser", och domare Harrison kom in genom dörren bakom podiet. Han hade för länge sedan strukit den fåniga sedvanan att kräva att alla skulle stå upp medan han intog sin tron.

"God eftermiddag", sa han snabbt. Klockan var nästan fem. "Juryn har upplyst mig om att de har kommit fram till ett utslag." Han såg sig omkring och förvissade sig att de båda parterna var närvarande. "Jag förväntar mig ett korrekt uppträdande i alla lägen. Inga känslöytringar. Ingen lämnar salen förrän jag har entledigat juryn. Några frågor? Har försvaret fler grundlösa yrkanden?"

Jared Kurtin rörde inte en min. Han uppmärksammade inte domarens närvaro på något sätt utan fortsatte att klottra på anteckningsblocket som om han höll på med ett mästerverk. Om Krane Chemical förlorade skulle de överklaga med bestämdhet, och en av

hörnstenarna i överklagandet skulle vara den uppenbara partiskheten hos domare Thomas Alsobrook Harrison IV, en före detta rättegångsjurist med dokumenterad motvilja mot alla storföretag i allmänhet och Krane Chemical i synnerhet.

”Visa in juryn, vakten.”

Dörren intill jurybåset öppnades, och någonstans sög en jättelik och osynlig dammsugare upp all luft i rättssalen. Hjärtan slutade slå. Kroppar stelnade till. Blickar fann saker som de kunde fästas på. Det enda som hördes var jurymedlemmarnas hasande steg på den nötta heltäckningsmattan.

Jared Kurtin fortsatte med sitt metodiska krefsande. Han hade för vana att aldrig se jurymedlemmarna i ansiktet när de kom tillbaka med ett utslag. Efter hundra rättegångar visste han att deras miner var omöjliga att tolka. Och varför bry sig om det? Deras beslut skulle ändå tillkännages om några sekunder. Hans team hade fått stränga instruktioner om att ignorera jurymedlemmarna och att inte visa någon som helst reaktion på utslaget.

Jared Kurtin hotades förstås inte av en ekonomisk och yrkesmässig katastrof. Wes Payton gjorde sannerligen det, och han kunde inte låta bli att se jurymedlemmarna i ögonen när de satte sig på sina platser. Den mejerianställda såg bort, vilket var ett dåligt tecken. Läraren såg rakt genom Wes, vilket också var ett dåligt tecken. När juryns ordförande överlämnade ett kuvert till notarien gav prästfrun Wes ett ögonkast med deltagande min, men å andra sidan hade hon haft den minen ända sedan inledningsanförandena.

Mary Grace uppfattade det, och hon såg inte ens efter det. När hon gav ännu en pappersnäsduk till Jeannette Baker, som nu var på väg att börja snyfta, sneglade Mary Grace förstulet på jurymedlem nummer sex, kvinnan som satt närmast henne, dr Leona Rocha, en pensionerad universitetslärare i engelska. Bakom läsglasögonen med röda bågar blinkade dr Rocha snabbt mot Mary Grace på ett sätt som var så rart och sensationellt att hon aldrig skulle få uppleva något liknande.

”Har ni kommit fram till ett utslag?” frågade domare Harrison.

”Ja, herr domare, det har vi”, sa juryns ordförande.

”Är det enhälligt?”

”Nej, det är det inte.”

”Har minst nio av er enats om utslaget?”

”Ja, herr domare. Omröstningen utföll tio mot två.”

”Det avgör saken.”

Mary Grace gjorde en anteckning om blinkningen, men den spända stämningen gjorde att hon inte kunde läsa sin egen handstil. Försök verka lugn, intalade hon sig gång på gång.

Domare Harrison tog emot kuvertet som notarien höll fram, drog ut ett papper ur det och började läsa utslaget – hans panna lades i djupa veck, och ögonbrynen rynkades när han nöp sig över näsryggen. Efter en evighet sa han: ”Det verkar vara i sin ordning.” Inte den minsta ryckning, inte det minsta leende eller minsta vidgning av ögonen, ingenting som visade vad som stod skrivet på papperet.

Han såg ner, tittade på domstolsstenografen och harklade sig medan han tydligt njöt av ögonblicket. Sedan slätades rynkorna runt hans ögon ut, käkmuskulerna slappnade av, axlarna sänktes en aning, och – i varje fall för Wes – plötsligt väcktes en förhoppning om att juryn hade fällt den svarande.

Domare Harrison läste långsamt och med hög röst: ”Fråga nummer ett: ’Anser ni, med stöd av övertygande bevisning, att grundvattnet i fråga blev förorenat av Krane Chemical Corporation?’” Efter en illmarig paus som inte varade i mer än fem sekunder fortsatte han: ”Svaret är ’Ja’.”

Ena sidan av rättssalen lyckades andas medan den andra höll på att färgas blå.

”Fråga nummer två: ’Anser ni, med stöd av övertygande bevisning, att denna förorening var den direkta orsaken till (a) Chad Bakers och/eller (b) Pete Bakers död?’ Svaret är: ’Ja, i båda fallen.’”

Mary Grace lyckades dra upp pappersnäsdunkar ur asken och överlämna dem med vänsterhanden medan hon skrev frenetiskt med den högra. Wes sneglade på jurymedlem nummer fyra, som just då

råkade snegla på honom med ett glatt flin som verkade säga: ”Nu kommer vi till det roliga.”

”Fråga nummer tre: ’I Chad Bakers fall, vilket belopp tillerkänner ni hans mor, Jeannette Baker, i skadestånd för vållande till hans död?’ Svaret är: ’Femhundratusen dollar.’”

Döda barn är inte värda mycket, för de tjänar inga pengar, men Chads imponerande skadestånd fick larmklockor att ljuda eftersom det antydde vad som skulle komma. Wes stirrade på klockan ovanför domaren och tackade Gud för att hotet om konkurs hade undanröjts.

”Fråga nummer fyra: ’I Pete Bakers fall, vilket belopp tillerkänner ni hans änka, Jeannette Baker, i skadestånd för vållande till hans död?’ Svaret är: ’Två och en halv miljon dollar.’”

Penningsnubbarna i den främsta bänkraden bakom Jared Kurtin skruvade på sig. Krane hade förvisso råd att betala tre miljoner dollar, men det var efterverkningarna som plötsligt gjorde dem skräckslagna. Själv hade mr Kurtin fortfarande inte rört en min.

Inte än.

Jeannette Baker började kana ur stolen. Hennes båda advokater tog tag i henne, drog upp henne, slog armarna om hennes bräckliga axlar och viskade till henne. Hon snyftade hejdlöst.

Det fanns sex frågor på listan som advokaterna hade sammanställt, och om juryn svarade ja på fråga nummer fem skulle hela världen få fnatt. Domare Harrison hade kommit till den och harklade sig när han sakta läste igenom svaret. Sedan visade han prov på sitt elaka sinnelag, och han gjorde det med ett leende. Han höjde blicken strax ovanför papperet som han höll i, strax ovanför de billiga läsglasögon som satt på hans näsa, och såg rakt på Wes Payton. Leendet var spänt och konspiratoriskt men ändå fyllt med munter tillfredsställelse.

”Fråga nummer fem: ’Anser ni, med stöd av övertygande bevisning, att Krane Chemical Corporations agerande antingen var uppsåtligt eller så grovt försumligt att det är berättigat med ett straffrättsligt skadestånd?’ Svaret är: ’Ja.’”

Mary Grace slutade skriva och såg över klientens guppande huvud

på sin man, som såg stint på henne. De hade vunnit, och redan det gav dem en upplivande, nästan obeskrivlig känsla av lycksalighet. Men hur stor var deras seger? I denna avgörande bråkdel av en sekund anade de båda två att det verkligen var en kolossal seger.

”Fråga nummer sex: ’Vilket belopp utdömer ni i straffrättsligt skadestånd?’ Svaret är: ’Trettioåtta miljoner dollar.’”

Det hördes flämtningar och hostningar och dämpade visslingar när chockvågen rullade genom rättssalen. Jared Kurtin och hans gäng var upptagna med att anteckna alltihop och försöka verka oberörda av den exploderande bomben. Direktörerna från Krane i den främsta bänkraden försökte hämta sig och andas normalt igen. De flesta blängde på jurymedlemmarna och tänkte nesliga tankar som handlade om okunniga personer, lantlig enfald, och så vidare.

Mr och mrs Payton sträckte sig mot klienten igen. Hon var överväldigad av utslagets oerhörda innebörd och försökte ömkligt sitta upprätt. Wes viskade lugnande till Jeannette medan han för sig själv upprepade de belopp han just hade fått höra. På något sätt lyckades han behålla sin allvarliga min och låta bli att le som ett fån.

Bankmannen Huffy slutade bita på naglarna. På mindre än trettio sekunder hade han gått från att tro sig vara en vanärad före detta vice VD för en bank till att bli en stjärna i vardande med utsikter om högre lön och ett större kontorsrum. Han kände sig rentav smartare. Vilken enastående entré i bankens styrelserum han skulle iscensätta nästa dag. Domaren pratade om formaliteter och tackade jurymedlemmarna, men det struntade Huffy i. Han hade hört allt han ville höra.

Jurymedlemmarna reste sig och tågade ut medan Onkel Joe höll upp dörren och nickade gillande mot dem. Senare skulle han tala om för sin fru att han hade förutsett ett sådant utslag, även om hon inte kunde komma ihåg det. Han hävdade att han inte hade haft fel om ett enda utslag under alla årtionden som han hade arbetat som domstolsvakt. När jurymedlemmarna hade gått ut reste sig Jared Kurtin, och med fullständig fattning rabblade han de vanliga frågorna efter ett avgivet utslag, och domare Harrison besvarade dem med största

deltagande nu när blod hade spillts. Mary Grace hade ingenting att säga. Hon hade fått som hon ville.

Wes tänkte på de 41 miljonerna och kämpade med sina känslor. Firman skulle överleva, och det skulle även deras äktenskap, deras anseenden och allt annat göra.

När domare Harrison till slut tillkännagav: ”Förhandlingarna är avslutade”, var det en pöbel som rusade ut ur rättssalen. Alla tog fram en mobiltelefon.

Mr Trudeau stod kvar vid fönstret och såg det sista av solen gå ner långt bortom New Jersey. I andra änden av det vida rummet svarade hans assistent Stu i telefon och tog några steg framåt innan han uppbadade tillräckligt med mod för att säga: ”Det var från Hattiesburg. Tre miljoner i personligt skadestånd och trettioåtta i straffrättsligt.”

Bakifrån kunde man se att chefens axlar sänktes något, och sedan hördes en tyst utandning av missräkning och en rad mumlade obsceniteter.

Mr Trudeau vände sig sakta om och blängde på assistenten som om han skulle kunna skjuta budbäraren. ”Är du säker på att du hörde rätt?” frågade han, och Stu önskade innerligt att han inte hade varit det.

”Ja, det är jag.”

Bakom honom stod dörren öppen. Bobby Ratzlaff dök upp andfådd, chockad och rädd och ville träffa mr Trudeau. Ratzlaff var företagets chefsjurist, och hans nacke skulle bli den första som hamnade på stupstocken. Han svettades redan.

”Dina grabbar ska vara här om fem minuter”, grymtade mr Trudeau och vände sig sedan mot fönstret igen.

Den improviserade presskonferensen ägde rum på bottenvåningen i domstolsbyggnaden. Wes och Mary Grace stod omgivna av var sin liten grupp och småpratade tålmodigt med reportrarna. Båda svarade likadant på de återkommande frågorna. Nej, utslaget var inte ett

rekord för delstaten Mississippi. Ja, de ansåg att det var berättigat. Nej, det var inte väntat, i varje fall inte ett så stort skadestånd. Visst skulle det komma att överklagas. Wes hyste stor respekt för Jared Kurtin, men inte för hans klient. Paytons advokatfirma företrädde för tillfället trettio andra målsäganden som hade stämt Krane Chemical. Nej, de väntade sig inte en förlikning i de fallen.

Ja, de var väldigt trötta.

Efter en halvtimme tackade de till slut för sig och lämnade Forrest Countys distriktsdomstol hand i hand, båda kånkande på var sin tung portfölj. De blev fotograferade när de klev in i bilen och körde därifrån.

När de blev ensamma sa de ingenting till varandra. Fyra kvarter, fem, sex. Det gick tio minuter utan att de sa ett ord. Bilen, en risig Ford Taurus med hur många mil som helst på mätaren, minst ett blankslitet däck och det ständiga knäppandet från en kärvande ventil i motorn, rullade på gatorna runt universitetet.

Wes tog till orda först. ”Vad blir en tredjedel av fyrtioen miljoner?”

”Tänk inte ens tanken.”

”Det gör jag inte. Det var bara ett skämt.”

”Kör nu.”

”Ska vi till något särskilt ställe?”

”Nej.”

Forden kom till förörterna utan att vara på väg någonstans, men i varje fall inte tillbaka till kontoret. De höll sig långt borta från det område med det vackra hus som de en gång hade ägt.

Verkligheten gjorde sig sakta påmind när avdomningen började släppa. Den stämningsansökan som de med viss tvekan lämnade in fyra år tidigare och som innebar att processen inleddes hade nu blivit avgjord på ett högst dramatiskt sätt. Ett plågsamt maratonlopp var över, och fastän de hade vunnit en tillfällig seger hade kostnaderna varit höga. Såren smärtade, och ärren efter striden var fortfarande färska.

Bensinmätaren visade att de hade mindre än en fjärdedels tank,

något som Wes knappt skulle ha lagt märke till två år tidigare. Nu var det ett allvarigare problem. Då körde han en BMW – Mary Grace hade en Jaguar – och när han behövde tanka körde han helt enkelt till sin favoritmack och fyllde tanken med ett kreditkort. Han såg aldrig räkningarna – de tog hans bokhållare hand om. Nu var kreditkortet borta precis som BMW:n och Jaguaren, och samma bokhållare arbetade för halv lön och delade ut några dollar då och då kontant för att hålla Paytons firma flytande.

Mary Grace sneglade också på bensinmätaren, en vana som hon lagt sig till med helt nyligen. Hon noterade vad allting kostade och lade det på minnet – en liter bensin, ett bröd, en liter mjölk. Hon var den sparsamma och han var den som slösade, men för inte så länge sedan, när klienterna ringde och processerna ledde till uppgörelser, hade hon slappnat av lite för mycket och glatt sig åt deras framgångar. Att spara och investera hade inte haft hög prioritet. De var unga, firman växte, och framtidsutsikterna var oanade.

Det lilla kapital hon hade lyckats sätta in i aktiefonder hade för länge sedan slukats av fallet Baker.

En timme tidigare hade de varit pank på papperet med svindlande skulder som vida översteg de futtiga tillgångar de kunde uppvisa. Nu såg det annorlunda ut. Skulderna hade inte försvunnit, men plussidan på deras balansräkning hade onekligen förändrats till det bättre.

Eller hade den det?

När skulle de få se någonting eller allt av juryns fantastiska utslag? Skulle Krane nu erbjuda en förlikning? Hur lång tid skulle överklagandet ta? Hur mycket tid kunde de nu ägna åt resten av sin verksamhet?

Ingen av dem ville begrunda de frågor som ansatte dem båda två. De var helt enkelt för trötta och för lättade. De hade inte pratat om mycket annat i en evighet, och nu pratade de inte om någonting alls. Nästa dag eller dagen därefter kunde de börja gå igenom det hela.

”Vi har nästan ingen bensin”, sa hon.

Wes kom inte på något rapt svar, så han sa: ”Vad sägs om middag?”

”Det blir makaroner och ost med barnen.”

Rättegången hade inte bara berövat dem orken och tillgångarna. Den hade dessutom bränt bort all eventuell övervikt som de hade burit på från början. Wes hade gått ner minst sju kilo, men det var han inte säker på eftersom det var månader sedan han ställde sig på en våg. Han tänkte heller inte ta upp denna finkänsliga fråga med sin fru, men det stod helt klart att hon behövde äta upp sig. De hade hoppat över många måltider – frukostar när de stressade för att klä på barnen och köra dem till skolan, luncher när den ene motiverade yrkanden i Harrisons ämbetsrum medan den andra förberedde nästa korsförhör och middagar när de arbetade fram till midnatt och helt enkelt glömde att äta någonting. Energikakor och sportdrycker hade gjort att de inte stupade.

”Det låter toppen”, sa han och svängde in på en gata som skulle föra dem till hemmet.

Ratzlaff och två andra jurister tog plats vid det smäckra, läderklädda bordet i ett hörn av mr Trudeaus kontorssvit. Väggarna var av glas och erbjöd en magnifik utsikt mot skyskraporna i finansdistriktet, även om ingen av dem var på rätt humör för att njuta av anblicken. Mr Trudeau satt bakom sitt förkromade skrivbord i andra änden av rummet och talade i telefon. Juristerna väntade nervöst. De hade talat oavbrutet med ögonvittnena nere i Mississippi men inte fått många svar.

Deras chef avslutade telefonsamtalet och gick genom rummet med bestämda steg. ”Vad hände?” snäste han. ”För en timme sen var ni riktigt stöddiga. Nu har vi åkt ut på ändan. Vad hände?” Han satte sig ner och blängde på Ratzlaff.

”Det var en juryrättegång. Det innebär alltid risker”, sa Ratzlaff.

”Jag har varit med om många rättegångar, och oftast har jag vunnit dem. Jag trodde att vi betalade de bästa lagvrängarna i branschen. De bästa företrädare man kan anlita. Vi höll väl inte igen på omkostnaderna?”

”O nej. Det stod oss dyrt. Vi betalar fortfarande.”

Mr Trudeau slog handen mot bordet och gläufte. ”Vad var det som gick fel?”

Nå, tänkte Ratzlaff och skulle ha sagt det högt om han inte hade varit så rädd om sitt jobb, låt oss börja med det faktum att vårt företag byggde en anläggning för framställning av bekämpningsmedel utanför en landsortshåla i Mississippi därför att marken och arbetskraften var billig, och sedan ägnade vi de följande trettio åren åt att dumpa kemikalier och avfall i marken och i floderna, vilket givetvis var olagligt, och vi förorenade dricksvattnet tills det smakade som sur mjölk, men även om det var illa nog var det inte det värsta, för sedan började folk dö i cancer och leukemi.

Det, chefen och styrelseordföranden och företagsuppköparen, är precis vad som gick fel.

”Juristerna ser positivt på överklagandet”, sa Ratzlaff istället, utan att låta särskilt övertygande.

”Det låter ju utmärkt. För tillfället hyser jag starkt förtroende för dessa jurister. Var hittade du de här pajasarna?”

”De är helt enkelt de bästa.”

”Visst. Och vi kan ju förklara för pressen att vi ser fram emot överklagandet, så kommer aktiekursen kanske inte att rasa i morgon. Är det vad du menar?”

”Vi kan vinkla det till vår fördel”, sa Ratzlaff. De båda andra juristerna sneglade på glasväggarna. Vem ville hoppa först?

En av mr Trudeaus mobiltelefoner ringde, och han ryckte åt sig den från bordet. ”Hej, älskling”, sa han när han reste sig och gick undan. Det var (den tredje) mrs Trudeau, den senaste trofén, en ruskigt ung kvinna som Ratzlaff och alla andra på företaget undvek till varje pris. Hennes man viskade någonting och sa sedan hej då.

Han gick fram till ett fönster intill juristerna och tittade på de blänkande tornen där ute. ”Tommy”, sa han utan att vända sig om, ”har du någon aning om varifrån juryn fick beloppet trettioåtta miljoner i straffrättsligt skadestånd?”

”Inte på rak arm.”

”Det är klart att du inte har. Under de första åtta månaderna i år har företaget gått med i genomsnitt trettioåtta miljoner i vinst per månad. En samling obildade lantisar som tillsammans inte tjänar ens hundratusen dollar om året sitter där likt gudar och tar från de rika och ger till de fattiga.”

”Pengarna är fortfarande våra, Carl”, sa Ratzlaff. ”Det kommer att dröja år innan en cent kommer att betalas ut, om det nu blir så över huvud taget.”

”Bra! Dra det för vargarna i morgon medan våra aktier störtstyrker.”

Ratzlaff lät bli att svara och sjönk ner i stolen. De båda andra juristerna tänkte inte ge ett ljud ifrån sig.

Mr Trudeau vankade teatraliskt av och an. ”Fyrtioen miljoner dollar. Och hur många andra mål handlar det om, Bobby? Var det någon som sa tvåhundra, eller var det trehundra? Om det var trehundra i morse så kommer det att vara tretusen i morgon. Varendra lantis i södra Mississippi med feberblåsor kommer att hävda att han har smuttat på den magiska brygden från Bowmore. Varendra ambulansjägare med juridisk examen kommer att bege sig dit för att ragga nya klienter. Det skulle inte bli så här, Bobby. Det försäkrade du.”

Ratzlaff hade ett PM som han förvarade inlåst. Det var åtta år gammalt och hade sammanställts enligt hans anvisningar. Det var hundra sidor långt och beskrev i ohygglig detalj företagets illegala dumpningar av giftigt avfall vid Bowmorefabriken. Det sammanfattade företagets utstuderade ansträngningar att dölja dumpningarna för att föra miljöskyddsmyndigheten, EPA, bakom ljuset och muta politiker på lokal, delstatlig och federal nivå. Det förordade en förstulen men effektiv sanering av den förorenade platsen till en kostnad av cirka femtio miljoner dollar. Det uppmanade alla som läste det att sätta stopp för dumpningen.

Det viktigaste i detta avgörande ögonblick var att PM:et förutsåg en fällande dom vid en eventuell rättegång.

Det var bara tur och ett flagrant åsidosättande av de civilrättsliga

bestämmelserna som hade gjort det möjligt för Ratzlaff att hemlighålla PM:et.

Mr Trudeau hade fått en kopia av det åtta år tidigare, även om han numera förnekade att han någonsin hade sett det. Ratzlaff kände sig frestad att damma av det och läsa upp några valda stycken, men han var fortfarande rädd om sitt jobb.

Mr Trudeau gick fram till bordet, satte handflatorna mot det italienska lädret, stirrade på Bobby Ratzlaff och sa: ”Jag svär att det aldrig kommer att hända. Inte en cent av våra surt förvärvade vinstmedel kommer att hamna i händerna på de där husvagnsbönderna.”

De tre juristerna såg på sin chef, vars ögon var smala och glödande. Han sprutade eld och avslutade med att säga: ”Om jag så måste försätta företaget i konkurs eller stycka upp det i femton delar svär jag vid min mors grav att inte en cent av Kranes pengar kommer att vidröras av dessa okunniga människor.”

Med det löftet gick han över den persiska mattan, tog kavajen från en klädhängare och lämnade kontoret.